

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 12:00 uur d.d. 29 oktober – 12:00 uur d.d. 30 oktober

5.1.2e

Directie Communicatie

Vragen? Mail naar

5.1.5

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 Zorgpersoneel 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders V&VN, ActiZ, FNV 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting

- Ruimschoots aandacht voor de voorzichtig positieve reactie van Ernst Kuipers op de afvlakking van het aantal covidpatiënten in de ziekenhuizen. Opvallend is hoe de headlines een positiever beeld schetsen (opluchting) dan de genuanceerde toelichting van Kuipers zelf. Die houdt duidelijk een slag om de arm; het is echt nog te vroeg om definitieve conclusies te trekken. "Een zwaluw maakt nog geen zomer", zegt hij bij talkshow Jinek. Ook waarschuwt hij dat aanvullende maatregelen de piek van eind november niet kunnen voorkomen; "Die komt er hoe dan ook".
- Media zetten de voorzichtig positieve woorden van Kuipers af tegen de noodkreet van V&VN die in een brandbrief aan Rutte, De Jonge en Van Ark aangeeft dat 'het water ons aan de lippen staat'. Nederland zou afsterven op een 'zorginfarct'. Uit een peiling van de beroepsvereniging komt naar voren dat 85% van de ruim 13.000 ondervraagden wil dat het kabinet per direct strengere maatregelen neemt.
- Ook zijn er alarmerende woorden van ActiZ over de personeelstekorten in de zorg ('We hebben hulp nodig, nu!' kopt AD op de voorpagina). Volgens ActiZ is er nu veel minder animo onder Nederlanders om zich te melden via Extrahandenvoordeezorg.nl. Tussen maart en juni waren dat een kleine 8.000 mensen, tegenover ongeveer 2.500 mensen dit najaar. Ze roepen iedereen op zich te melden, ook burgers zonder zorgachtergrond. "De situatie is niet veel langer houdbaar", aldus de branchevereniging. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond plaatst morgen advertenties in de krant om extra handen voor de zorg te werven. De duizend mensen die zich daar tijdens de eerste golf aanmeldden via 'Extra handen voor de zorg' zijn allemaal nagebeld, maar slechts tachtig mensen bleken weer beschikbaar.
- Naast extra handen aan het bed, is het zorgpersoneel ook verlegen om waardering uit de samenleving. Hans Huizer van zorgaanbieder Laurens zegt dat het 'gevoel voor saamhorigheid heeft plaatsgemaakt voor discussie en polarisatie'.
- Bij het juridisch loket van vakbond FNV zijn deze week 53 meldingen binnengekomen van zorgmedewerkers die zijn gevraagd te komen werken terwijl zij eigenlijk in quarantaine zouden moeten. Onder hen zijn werknemers die positief getest zijn op corona en mensen met een partner of huisgenoot die is besmet met het virus, aldus een woordvoerder van FNV Zorg en Welzijn donderdag.
- Aanhoudende berichtgeving over de inzet van commerciële teststraten. NRC focust ditmaal op de tekortkomingen van de commerciële aanbieders. Op basis van een rondgang concludeert de krant het er schort aan direct medisch toezicht. Ook blijken sneltesters te worstelen met het doorgeven van positieve besmettingen aan de GGD, terwijl dit wettelijk verplicht is.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)
Slachtoffers

- Uit cijfers van CBS blijkt dat vorige week naar schatting 3450 mensen overleden in Nederland, bijna 600 meer dan gebruikelijk voor deze periode. Vergeleken met de voorgaande week zijn er 250 mensen meer doodgegaan. Volgens het CBS valt de hogere sterfte samen met de opkomende tweede golf. De sterfte nam vooral toe onder mannen (naar schatting 1800 mannen en 1650 vrouwen). Afgelopen week overleden er vooral meer mensen van 65 jaar of ouder.
- In het Apeldoornse appartementencomplex Berkenhove van zorgorganisatie Atlant zijn meerdere medewerkers en twee bewoners besmet. Berkenhove is vooralsnog tot 5 november gesloten voor bezoekers en externen.

Scenario's

- Belgische specialisten verwachten meer jonge coronapatiënten op ic.

Informatiebehoefte
Welke informatievragen leven er bij getroffen?

- Via de social kanalen van minister De Jonge worden foto's gedeeld van drukke treinen. 'Waarom kan een volle trein wel, maar een restaurant niet?' is een vraag die tegenstanders van de coronamaatregelen stellen. De foto's worden ook gebruikt als argument om de scholen te sluiten.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?
Duiding coronacijfers

- LNAZ- en LCPS-voorzitter Ernst Kuipers reageert voorzichtig positief op de stagnering van het aantal covidbezetting in de Nederlandse ziekenhuizen: "Even wat ademruimte" en: "een gunstige ontwikkeling". Volgens Kuipers is dit het kritische moment waarop de effecten daarvan zichtbaar zouden moeten worden in het aantal opnames. "Als deze ontwikkeling zich komende dagen doorzet zou dat fantastisch zijn." Het is nog wel te vroeg definitieve conclusies te trekken. Er is nu nog geen noodsituatie, maar het is wel van belang dat het aantal nieuwe besmettingen nu gaat afnemen." In talkshow Jinek is Kuipers stellig en zegt hij dat het nog echt te vroeg is voor definitieve conclusies. "Een

zwaluw maakt nog geen zomer." Hij noemt het dagkoersen; als we een paar dagen verder zijn, kunnen we meer zeggen." Kuipers legt nog een keer zijn eerder waarschuwing voor een rampscenario uit: "We wisten al enkele weken geleden dat er eind oktober 2.500 covidpatiënten in de ziekenhuizen zouden liggen. Als die trend zich doorzet, dan gaat het eind november om 4.500 patiënten. De effecten van de genomen maatregelen moeten we nu gaan zien. Anders heb je nog maar 1 mogelijkheid om dat aantal van 4.500 te voorkomen, omdat er zo'n 3 weken zitten tussen maatregelen en de effecten ervan." Kuipers zegt bij Jinek ook dat aanvullende maatregelen de piek van eind november niet gaan voorkomen. "Die piek komt er hoe dan ook. Het effect is dat je daarna sneller daalt. Dat is wel degelijk aantrekkelijk. Je zit ten minste tot ruimschoots in december, of tot in januari nog steeds met substantiële aantallen covidpatiënten in ziekenhuizen. Maar de piek komt er, daar zijn de maatregelen te laat voor." Het nog uitblijven van extra maatregelen noemt Kuipers dan ook 'verantwoord'. NRC concludeert in het verlengde daarvan: 'nieuwe maatregelen van het kabinet vóór het weekend lijken van de baan: de laatste cijfers over de corona-uitbraak zijn relatief geruststellend'. Het LCPS blijft onverminderd doorgaan met het optimaal spreiden van coronapatiënten. Twee patiënten zijn inmiddels verplaatst naar Duitsland. "De besmettingen lopen daar ondertussen hard op. Met bijna 15.000 nieuwe gevallen op één dag staan zij voor een nieuw record. Als die ontwikkeling zich doorzet, zullen de Duitsers zelfs bij de ruime ziekenhuiscapaciteit die zij hebben, in de loop van november tegen hun grenzen aanzitten." Volgens Kuipers betekent dat op het moment nog niets voor de samenwerking met het land. "We zouden vandaag gewoon kunnen vragen of we patiënten daarnaartoe kunnen verplaatsen. [...] Je moet dus goede afspraken maken. Duitsland zegt terecht dat ze willen helpen in geval van nood, maar als we zelf capaciteit hebben, dat we dan wel even goed moeten nadenken." Stand.NL (Radio 1) zet de woorden van Kuipers tegenover de nooddreuf van V&VN die het kabinet roept in te grijpen – "Het water staat ons aan de lippen", schrijven ze in een brandbrief aan Rutte, De Jonge en Van Ark. De verpleegkundigen zijn bang voor een zorginfarct: 'een situatie waarin de zorg op grote schaal niet meer, of met onvoldoende kwaliteit, kan worden geleverd'. Ook ActiZ trekt aan de bel. De personeelstekorten zijn ook daar een groot probleem, ze roepen iedereen op om zich te melden bij 'extra handen voor de zorg' is te lezen in AD. "De situatie is niet veel langer houdbaar." Ook op social media wordt het contract tussen de boodschap van Kuipers en die van V&VN en ActiZ tegenover elkaar gezet: "Wat is het nou?"

- UMCg-viroloog Alex Friedrich over de situatie in Noord-Nederland: "Het is hier écht een groot verschil met de Randstad. In Rotterdam zien we in een week zo'n 600 besmettingen per 100.000 inwoners. Hier rond de 150 per 100.000, zeker vier keer lager. Het is belangrijk dat we daarna ook nog de maatregelen volhouden. Het helpt natuurlijk niet als mensen het dan gaan meenemen uit andere regio's. Dan zou je eigenlijk moeten zeggen: blijf zoveel mogelijk in het Noorden. Het is nergens zo veilig als hier."

Overig

- Op de ic's van het UMC staan in totaal dertig bedden voor coronapatiënten. Twee weken geleden waren dat er nog twintig. "We rekenen erop dat we volgende week meer bedden nodig hebben", zegt ic-hoofdverpleegkundige Susanne Heijmenberg (Amsterdam UMC)
- Een Wagenings vaccin tegen corona is klaar om getest te worden. Vooralsnog gebeurt dat op muizen.
- De KNVB heeft de loting voor de tweede ronde van de KNVB-beker tot nader order uitgesteld.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

Druk op de zorg (medewerkers)

- Volgens V&VN neemt de druk met de dag toe. Voorzitter Gerton Heyne: "Het water staat 350.000 verpleegkundigen en verzorgenden [...] tot aan de lippen." Tegenover de enorme toestroom van patiënten staat volgens Heyne een groeiend tekort aan zorgmedewerkers. "Volgens ActiZ ligt het ziekteverzuim in sommige instellingen op 50%. Hele teams zitten ziek thuis. In sommige ziekenhuizen is 40% van de testuitslagen van medewerkers op Covid-19 positief. De uitval door ziekte, overbelasting, psychische klachten en/of verdenking van Covid-19 nemen zorgbreed toe." Uit cijfers blijkt volgens hem dat tussen juli en september gemiddeld per dag 60.000 medewerkers niet inzetbaar waren. "Inmiddels is de nood zo hoog dat zieke medewerkers wordt gevraagd om toch te komen werken. Dat is onveilig en maakt het probleem alleen maar groter."
- De crisis drukt zwaar op de ggz in Amsterdam. Er worden meer mensen opgenomen in klinieken, en net als in de ziekenhuizen valt ook hier het personeel steeds vaker uit. Psychiater en directeur behandelingen bij Metrum Jessica Wesselius legt uit dat cliënten een stuk zieker binnenkomen. De problemen zijn niet anders, maar ernstiger. We moeten opletten dat mensen niet verwaarlozen, en dat ze zichzelf niets aandoen. Haar personeel is ook gewoon moe. "Het kost ons nu namelijk meer werk om mensen stabiel te houden. Het is ook frustrerend als het niet goed gaat met je cliënten." Wesselius krijgt buikpijn als ze denkt aan de toekomst: "We krijgen het nog voor elkaar. [...] Maar het moet echt niet veel erger worden dan dit."
- Bij het juridisch loket van vakbond FNV zijn deze week 53 meldingen binnengekomen van zorgmedewerkers die zijn gevraagd te komen werken terwijl zij eigenlijk in quarantaine zouden moeten. Onder hen zijn werknemers die positief getest zijn op corona en mensen met een partner of huisgenoot die is besmet met het virus. De meeste meldingen komen uit de verpleeghuissector, maar er zijn ook meldingen uit de kinderopvang, de ziekenhuizen en de ggz. FNV beraadt zich op juridische stappen tegen deze werkgevers. Maar dat is lastig, zegt de FNV-woordvoerder, vanwege de versoepelde quarantaine-richtlijnen voor 'onmisbare zorgmedewerkers' van het RIVM. Die geven zorginstellingen meer ruimte. 'Maar dat ook mensen die zijn besmet zijn met corona aan het werk mogen worden gezet, staat niet in de RIVM-

richtlijn.' Volgens de richtlijnen van het RIVM mogen zorgmedewerkers bij grote nood aan het werk terwijl zij een verhoogd risico vormen. Die versoepeling van de quarantaineplicht is volgens de richtlijn alleen mogelijk 'indien de continuïteit van de zorg in het geding komt' door personeelskrapte. Belangenorganisaties van zorgpersoneel als NU'91 en V&VN hadden deze al eerder bekritiseerd.

- IC-hoofdverpleegkundige Susanne Heijmenberg (Amsterdam UMC) zegt dat verpleegkundigen in haar ziekenhuis bijna dagelijks te maken hebben met agressie omdat bezoekers het niet eens zijn met onder meer het bezoekersbeleid. "Mensen worden boos omdat ze denken dat wij de regels bepalen. [...] Het lijkt erop dat mensen dan boos worden op degene die aan het bed staat." Volgens Heijmenberg zijn veel verpleegkundigen moe. "Als je dan ook nog een keer op zo'n unit moet werken en je krijgt dat over je heen, raak je sneller geïrriteerd. Je kan het gewoon minder hebben".
- Volgens ActiZ is er nu veel minder animo onder Nederlanders om zich te melden via Extrahandenvoorzorg.nl. Tussen maart en juni waren dat een kleine 8000 mensen, tegenover ongeveer 2500 mensen dit najaar.

Overig

- Op basis van een rondgang langs diverse commerciële teststraten schrijft NRC dat het daar schort aan direct medisch toezicht. Ook blijken sneltesters te worstelen met het doorgeven van positieve besmettingen aan de GGD, terwijl dit wettelijk verplicht is. De IGJ ontving de afgelopen week 'tientallen' meldingen over de commerciële teststraten. Die hadden betrekking op de betrouwbaarheid van de gebruikte test, de hygiëne en het contact met de GGD.
- 50Plus-lijsttrekker Liane den Haan zegt dat de partij van veel ouderen hoort dat ze zich niet laten testen. Dat zou te maken hebben met verminderde mobiliteit en een slechte bereikbaarheid van corona-teststraten.
- Arbodiensten vinden de geringe stijging van het ziekteverzuim 'verraderlijk'. Het vermoeden is dat de lockdown zorgde voor het lage aantal ziekmeldingen. Economische onzekerheid zorgt vaak voor een dempend effect, want als mensen vrezen voor hun baan, melden ze zich niet zo snel ziek. Vanaf begin september steeg het aantal ziekmeldingen weer. Van oktober zijn nog geen cijfers, maar is er wel al alarm geslagen in de zorg die kampt met veel uitval. Arbo Unie denkt dat de coronamaatregelen ook in september al te zien zijn in de verzuimcijfers. In bepaalde sectoren als in winkels en in de horeca is het logisch. Maar het aantal ziekmeldingen bij de overheid, financiële instellingen en in de ICT-branche nam in september ook toe, volgens Arbo Unie, terwijl in deze sectoren veel thuis wordt gewerkt. Dan is een verkoudheid geen reden voor ziekmelding, dus moet er iets anders zijn. Alle arbodiensten adviseren werkgevers met klem aandacht te hebben voor het psychisch welzijn.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffenen en betrokkenen?

Roep om hulp in de zorg

- Volgens AD 'smeken' zorgorganisaties om steun uit de samenleving. Iedereen die komende weken zijn handen vrij heeft, wordt opgeroepen zich te melden bij Extra handen voor de zorg. ActiZ stelt dat de situatie niet veel langer houdbaar is. In de ouderenzorg zijn de personeelstekorten op dit moment zo nijpend, dat zorgorganisaties alle extra handen nodig hebben die ze kunnen krijgen. Niet alleen gepensioneerde zorgmedewerkers, ook mensen die om andere redenen het vak verlaten hebben en verpleegkundestudenten worden opgeroepen zich te melden. De oproep geldt ook voor burgers zonder zorgachtergrond, die kunnen met een spoedcursus van een week (Nationale Zorgklas) worden klaargestoomd. Zorgorganisaties hebben hun hoop onder meer gevestigd op personeel uit andere sectoren die nu min of meer platliggen, zoals de horeca, catering en reiswereld. Ook roept ActiZ iedereen op om te kijken of je iets voor kwetsbare ouderen of chronisch zieken in je eigen omgeving kunt doen. 50Plus-Kamerlid Corrie van Brenk reageert op de oproep met: "Ik hoop dat er massaal gehoor aan de noodkreet wordt gegeven. Kijk naar elkaar om, zeker nu."
- Ook directeur Hans Huizer van de Rotterdamse ouderenzorgorganisatie Laurens kampt met een gebrek aan personeel. Hij roept andere bedrijven op om hun medewerkers met een zorgdiploma uit te lenen.
- Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond plaatst morgen advertenties in de krant om extra handen voor de zorg te werven. De duizend mensen die zich daar tijdens de eerste golf aanmeldde via 'Extra handen voor de zorg' zijn allemaal nagebeld, maar slechts tachtig mensen bleken weer beschikbaar.

Overig

- Horecazaken in Breda gaan tijdelijk honderden werknemers leveren aan een lokale thuiszorgorganisatie. Daardoor hoeven de ondernemers tijdelijk geen loonkosten te betalen en krijgt de zorginstelling er betaalbare werkrachten bij.
- De Zeeuwse zorginstellingen hebben voor hun werknemers de zorgbonus van 1000 euro 'ruimhartig' aangevraagd. Zij willen dat meer mensen voor de bonus in aanmerking komen dan VWS voor ogen heeft.
- Supermarkt De Plus in Bilthoven laat vier uur per dag geen scholieren meer toe omdat zij geen mondkapje willen dragen en regelmatig in discussie gaan met het personeel over de coronamaatregelen die gelden in de winkel.
- Het Alexander Monro Ziekenhuis in Bilthoven (gespecialiseerd in borstkanker) start de campagne 'Ken je borsten'. Aanleiding is dat borstkanker door corona in veel gevallen veel later wordt ontdekt.

Volgen zij onze gedragsadviezen (handelingsperspectieven) op?

- Groningen Bereikbaar ziet dat de hoeveelheid verkeer op de wegen in Groningen de laatste weken licht daalt (1 tot 5% minder op de ringweg). Vooral in de stad Groningen rijden 14% minder auto's. Vergeleken met de maanden dat Nederland in een 'intelligente lockdown' zat, is het nog altijd drukker op de Groningse wegen (ruwweg anderhalf keer

zo druk). Busvervoerder Qbuzz geeft aan dat het aantal reizigers de laatste weken ongeveer gelijk blijft. Arriva ziet de afgelopen weken wel een daling in het aantal treinreizigers.

Betekenisgeving

Welke oproepen worden gedaan?

- 50Plus wil dat mensen met een kwetsbare gezondheid voortaan thuis een coronatest kunnen doen via de huisarts of de thuiszorgorganisaties. Snelteststraten zouden voor miljoenen mensen die minder mobiel zijn of geen auto hebben geen oplossing zijn. Corona-teststraten zijn vaak op industrieterreinen en voor die groep mensen niet goed bereikbaar.
- De Nederlandse Chiropractoren Associatie (NCA) vraagt aandacht voor de forse groei van het aantal mensen met rugklachten.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- AD schrijft dat zorginstellingen ook morele steun uit de samenleving missen. "Het gevoel van saamhorigheid heeft plaatsgemaakt voor discussie en polarisatie", zegt bestuursvoorzitter Hans Huizer van zorgaanbieder Laurens.
- GroenLinks en de Partij voor de Dieren vinden het onverantwoord om deze jaarwisseling de zorg te belasten met vuurwerkslachtoffers. De twee partijen krijgen steun van de Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen (NVSHA). Ook Tjeerd de Faber van het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap hoopt op een verbod. Maar hij verwacht niet dat het kabinet ingrijpt. NVSHA-voorzitter Van der Velden rekent er evenmin op. Volgens hen legt de zorg het af tegenover andere belangen, zoals die van de vuurwerkbranche. Uit onderzoek van het Hart van Nederland-panel onder ruim 3000 mensen blijkt dat een ruime meerderheid vindt dat er dit jaar een tijdelijk verbod moet komen op de verkoop van vuurwerk. Vooral ouderen zijn een voorstander van zo'n verbod, blijkt. Ruim driekwart van de mensen boven de 50 jaar (76%) staat achter een tijdelijk vuurwerkverbod, terwijl een meerderheid van de mensen onder de 30 (60%) juist tegen een verbod is.
- 'Economen pleiten voor minder angst' koep De Telegraaf. Uit een voorlopige analyse van drie economen blijkt dat de kans dat iemand jonger dan zeventig jaar overlijdt aan Covid-19 kleiner is dan dat hij of zij het leven laat door een auto-ongeluk, een bedrijfsongeval of verdrinking. De analyse is puur op basis van statistieken. De economen concluderen dat de risico's voor de meeste groepen flink lager zijn geworden. Volgens econoom Robin Fransman blijkt hieruit dat de angst die is ontstaan onder een groot deel van de niet-kwetsbaren onder de bevolking onnodig is. "De risico's zijn zo laag dat voor niet-kwetsbaren geldt dat angstig door het leven gaan waarschijnlijk schadelijker is voor de gezondheid dan het virus zelf." De econoom begrijpt dat het kabinet probeert om de overbelasting van ziekenhuizen tijdens de epidemie te beperken. Maar dat kan ook door alleen die kwetsbare groepen te beschermen, dan hoeven we mensen die jonger zijn dan zestig ook niet langer 'op te sluiten'. Een algemene lockdown raadt Fransman ten zeerste af.
- Sportmarketeer Bob van Oosterhout, tevens eigenaar van basketbalclub Heroes Den Bosch, voorspelt dat veel clubs binnen de sporten waarin de topcompetities zijn stilgelegd gaan omvallen. Hij heeft niet de indruk dat de overheid de 'gitzwarte wolven' ziet die boven de zogenoemde 'B-sporten' hangen. Van Oosterhout roept het kabinet op de genoemde topcompetities weer snel te laten beginnen, uiteraard met strenge protocollen en veel testen. Van Oosterhout weet zeker dat de herstart van deze competities niet voor meer besmettingen gaat zorgen. Van Oosterhout heeft al zijn hoop gevestigd op het kabinet: "Ik zou echt het kabinet willen oproepen: Geef de sport perspectief!"
- Via de social kanalen van de CoronaMelder komen veel reacties binnen naar aanleiding van het nieuws dat de CoronaMelder soms waarschuwt na 'contact' op meters afstand. Enkele mensen hebben dit zelf ervaren.
- Op de facebookpagina van VWS worden onderlinge discussies gevoerd over de maatregelen en over of corona wel 'echt' is. Via de social kanalen van VWS vindt men het zorgelijk dat bijna 50% van het zorgpersoneel wordt ingehuurd. 'Waarom doet VWS hier niets aan?'; 'Zo gaat zorggeld naar recruiters en bemiddelingsbureaus'. Verder noemt men de lockdown 'het vooruitschuiven van problemen'.
- Via de social kanalen van minister Van Ark komen negatieve reacties binnen op het bericht dat minister Van Ark de aangenomen motie over verhogen zorgsalarissen niet gaat uitvoeren. Ook laat men weten het niet eens te zijn met de maatregelen.

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

- De Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) schrijft in een brief aan Kamerleden dat ziekenhuizen door de coronacrisis af willen van het hoofdlijnenakkoord. De afspraken over kostenbeheersing zouden niet meer realistisch en haalbaar zijn. "Enkele ziekenhuizen zitten er wat beter bij, maar de meeste hebben geen vet op de botten," zegt NVZ-voorzitter Ad Melkert. Volgens Melkert gingen ziekenhuizen eerder uit van minder zorg, terwijl ze nu juist een inhaalslag moeten maken. Voor het inhalen van de zorg die door corona is blijven liggen zeggen de ziekenhuizen de komende twee jaar nog 1,2 miljard euro extra nodig te hebben. De ziekenhuizen kunnen een loonsverhoging niet uit eigen zak betalen, waarschuwt Melkert. Ook vragen de ziekenhuizen voor heel 2021 de marktwerking uit te schakelen. De ziekenhuizen vinden het 'onbegrijpelijk' dat de Autoriteit Consument en Markt de zorgverzekeraars heeft opgedragen 'concurrentie tot uitgangspunt voor de contractering in 2021 te nemen'. Melkert hoopt dat het kabinet een "principe-uitspraak" doet dat hier opnieuw vanaf mag worden gegaan.
- Een groep psychologen stelt dat het kabinet mensen veel meer zou moeten helpen en aanmoedigen zich aan de coronaregels te houden. Een schouderklopje werkt beter dan weer een ferme waarschuwing, zeggen de deskundigen.

Onderzoeksleider Denny Borsboom, hoogleraar psychologie aan de Universiteit van Amsterdam, stelt dat het kabinet kiest voor de bestraffende aanpak.

Opiniepeilingen

- Uit een peiling van de V&VN komt naar voren dat 85% van de ruim 13.000 ondervraagden wil dat het kabinet per direct strengere maatregelen neemt. V&VN-voorzitter Gerton Heyne stelt dat Nederland afstevent op een 'zorginfarct', dat zou betekenen dat zorg op grote schaal niet meer, of met onvoldoende kwaliteit, kan worden geleverd. Om het zorgsysteem overeind te houden zijn volgens hem maatregelen onvermijdelijk. "Het is belangrijk om deze dan ook meteen te nemen, zodat de schade niet onnodig nog verder oploopt en de maatregelen niet langer hoeven te duren dan nodig is."
- Uit Telegraaf's 'Stelling van de dag' blijkt dat driekwart van de deelnemers vindt dat het advies om thuis te blijven met kerst niet te vroeg komt. Veel te laat zelfs, zo vinden veel respondenten. Aan de andere kant: het reisadvies is een advies. Twee derde van de deelnemers denkt dat veel Nederlanders zich hier niet aan gaan houden. Deze week meldde het OMT dat slechts een kwart van de reizigers naar een 'oranje' of 'rood' gebied zich houdt aan het advies om in quarantaine te gaan. Dat vindt een ruime meerderheid niet echt opvallend. Een grote meerderheid zou graag zien dat er na een buitenlandse reis naar gebieden met code oranje of code rood, een quarantaineplicht komt. Ruim driekwart van de respondenten vindt dat het Nederlandse beleid wat dat betreft te laconiek is geweest. Toch denken de meesten dat ondanks de ervaringen van afgelopen zomer veel Nederlanders toch geneigd zijn om met kerst op vakantie te gaan. Een ruime meerderheid vindt dat Nederland ook 'op slot moet' om met kerst de teugels weer wat te kunnen vieren. De meesten verwachten dat Rutte volgende week gaat aankondigen dat Nederland meer 'op de rem' gaat.
- Uit onderzoek van Motivation onder 646 werkenden en werkzoekenden blijkt dat thuiswerken sinds het begin van de coronacrisis alleen maar in populariteit gegroeid is. Vergeleken met eerdere metingen zeggen meer Nederlanders het prima te vinden om langer thuis te werken. Voor 78% is het wegvalLEN van reistijd naar de werkplek de belangrijkste reden daarvoor.